

BANKI FINANSUJĄ SEKTOR PALIW KOPALNYCH

Jak to robią i jak mogą z tym skończyć?

Fundacja Rozwój Tak - Odkrywki Nie

SPIS TREŚCI

2	Wprowadzenie
3	Co banki mają wspólnego z węglem, gazem i ropą?
4 - 7	Finansowanie paliw kopalnych
8	Zestawienie polityk - legenda
9	Zestawienie polityk - energetyka węglowa
10	Zestawienie polityk - wydobycie węgla
11	Zestawienie polityk - gaz
12	Zestawienie polityk - ropa
13	Zestawienie polityk - podsumowanie
14	Źródła

WPROWADZENIE

Aby ograniczyć globalne emisje gazów cieplarnianych, a także swój własny ślad węglowy, banki powinny wycofać się z zaangażowania w sektor paliw kopalnych, wyznaczając jasne kryteria i ścieżki odejścia od finansowania wysokoemisyjnej działalności.

Podczas gdy większość banków chętnie informuje o postępach w redukcji zużywanej przez siebie energii i ograniczaniu emisji, **stanowi to zaledwie ułamek wpływu, jaki wywierają one na klimat.**

Zestawienia i raporty przygotowywane przez organizacje społeczne alarmują, iż od czasu porozumienia paryskiego w grudniu 2015 roku finansowanie sektora paliw kopalnych przez największe na świecie banki wcale nie zmalało. W Polsce w latach 2019-2021 same tylko spółki z sektora energetyki węglowej uzyskały 2,5 mld dolarów finansowania w postaci pożyczek i sprzedanych obligacji.

Raport Fundacji RT-ON pokazuje w jaki sposób sektor paliw kopalnych może otrzymywać finansowanie od banków. Następnie zestawia ze sobą dostępne informacje na temat zapisów dotyczących finansowania sektora paliw kopalnych (węgla, gazu i ropy) w politykach siedmiu największych pod względem aktywów banków w Polsce.

Ogólnodostępne zapisy polityk każdej z instytucji oceniono w czterech kategoriach - tych dotyczących (I) finansowania energetyki węglowej, (II) wydobycia węgla, oraz sektorów (III) gazu i (IV) ropy. Zastosowana została czterostopniowa skala ocen, w ramach której najwyżej ocenione zostały ambitne zapisy wykluczające finansowanie już teraz lub jasno określające kryteria i datę jego zakończenia w bliskim horyzoncie czasowym. Najniższa ocena została przyznana zapisom nie wskazującym dat i kryteriów, bądź ograniczającym swój zakres do finansowania nowych projektów, bez wskazania polityki względem spółek z danego sektora.

O ile żaden z ujętych w zestawieniu banków nie dopuszcza już finansowania projektów nowych elektrowni i kopalni węglowych, o tyle jedynie część z nich jasno określa kryteria jakimi kierują się w kontaktach z klientami z sektora paliw kopalnych, informując przy tym o założonych ścieżkach odejścia. Brak takich zapisów jest powodem przyznania najniższych ocen w poszczególnych kategoriach.

Jak powiedział przy okazji premiery raportu IPCC na początku kwietnia 2022 r. Sekretarz Generalny ONZ António Guterres, by mieć szansę utrzymania celu maksymalnego wzrostu globalnej temperatury o 1,5 stopnia, "przede wszystkim należy potroić tempo transformacji w kierunku energii odnawialnej.

A to oznacza odejście - już teraz - od inwestycji i subsydiowania paliw kopalnych na rzecz źródeł odnawialnych".

CO BANKI MAJĄ WSPÓLNEGO Z WĘGLEM, GAZEM I ROPĄ?

if the climate
were a bank
it would have
been saved

Energetyka oparta na paliwach kopalnych to gałąź gospodarki, która bez ogromnych nakładów finansowych nie mogłaby istnieć.

Sektor energetyczny wymaga wysokich nakładów finansowych - nie tylko w przypadku przeprowadzania nowych inwestycji, ale również w celu modernizacji i utrzymywania dotychczasowych mocy.

Środki własne firm energetycznych nie pozwalają na pokrycie wszystkich tych wydatków - stąd potrzeba sięgnięcia po finansowanie zewnętrzne. Kluczową rolę w tym procesie odgrywają banki, które zarabiają na udzielanych kredytach i innych świadczonych przez siebie usługach, w tym sektorowi paliw kopalnych.

Banki mogą udzielać finansowania w formie kredytów oraz wspierać proces emisji obligacji spółki energetycznej.

KREDYTY

OBSŁUGA EMISJI OBLIGACJI

ZAKUP OBLIGACJI

FINANSOWANIE PALIW KOPALNYCH

#1 KREDYTY

KREDYT INWESTYCYJNY - środki pożyczone firmie na sfinansowanie nowych inwestycji, np. rozbudowę kopalni lub budowę nowej elektrowni. Mogą to być bardzo wysokie, miliardowe kwoty, dlatego kredyt może być udzielony przez kilka banków w ramach porozumienia, tzw. konsorcjum bankowego.

PRZYKŁAD 1. Budowa elektrowni Opole (PGE) (bloki 5 i 6) - kredyt w wysokości 5,5 mld złotych

zdjęcie: Piorog, Wikipedia (CC BY-SSA 3.0)

Elektrownia w Opolu - jedna z największych inwestycji w polskiej energetyce; została częściowo sfinansowana z kredytu udzielonego PGE w 2015 roku przez konsorcjum ośmiu banków: Bank Handlowy w Warszawie, Bank Pekao S.A., mBank, PKO BP, Bank Zachodni WBK, BNP Paribas, ING Bank Śląski oraz Société Générale.

FINANSOWANIE PALIW KOPALNYCH

KREDYT KORPORACYJNY - szersza kategoria kredytów dla firm, umożliwiających realizację inwestycji, pokrycie bieżących wydatków, spłaty wcześniejszego zadłużenia. Kredyt może zostać udzielony w określonej kwocie lub w formie kredytu rewolwingowego/odnawialnego pozwalającego na wielokrotne wykorzystywanie ustalonego limitu kredytowego.

PRZYKŁAD 2. Kredyt odnawialny w wysokości 4,1 mld złotych udzielony PGE

zdjęcie: Morgre, Wikipedia, (CC BY-SSA 3.0)

W 2018 roku PGE otrzymało kredyt odnawialny w wys. 4,1 mld złotych na pokrycie bieżącej działalności, finansowanie inwestycji oraz spłatę zobowiązań. Kredytu udzieliło konsorcjum czterech banków: PKO BP, Santander Polska, Intesa Sanpaoli oraz MUFG Bank.

FINANSOWANIE PALIW KOPALNYCH

#2 OBSŁUGA EMISJI OBLIGACJI

Innym źródłem finansowania zewnętrznego jest emisja obligacji, czyli sprzedaż papierów dłużnych przez firmę - emitenta, który zobowiązuje się do ich wykupienia w określonym czasie i z ustalonym oprocentowaniem. Banki świadczą usługi przygotowania i przeprowadzenia emisji obligacji. W takim układzie bank nie udziela firmie finansowania, jest jednym z podmiotów pomagających je uzyskać.

PRZYKŁAD 3. Emisja obligacji Enea w czasie budowy elektrowni Ostrołęka C - 1 mld złotych

W grudniu 2019 Enea sprzedała obligacje o wartości 1 mld złotych. Dilerami emisji, na mocy umowy z 2014 roku były mBank, Pekao S.A., PKO BP. (ING wycofał się z konsorcjum po przyjęciu strategii dot. finansowania energetyki).

FINANSOWANIE PALIW KOPALNYCH

#3 ZAKUP OBLIGACJI

Poza wsparciem procesu emisji, banki i inne instytucje sektora finansowego mogą bezpośrednio finansować działalność emitentów poprzez zakup obligacji. Jest to de facto pożyczka udzielona emitentowi, dla kupujących zakup obligacji stanowi bezpieczną inwestycję.

PRZYKŁAD 4. PGE uplasowała obligacje na 1,4 mld zł (maj 2019)

zdjęcie: Greenpeace, Bogusz Bilewski, Flickr (CC BY-SSA 3.0)

Energetyczny koncern zamknął księgę popytu na 7- i 10-letnie papiery, za które zapłaci odpowiednio 1,2 pkt proc. oraz 1,4 pkt proc. marży ponad WIBOR 6M. Druga z emisji to najdłuższe dotychczas papiery przedsiębiorstwa przemysłowego na polskim rynku obligacji korporacyjnych.

ZESTAWIENIE POLITYK

LEGENDA

Zdecydowana większość informacji zamieszczonych w poniższym zestawieniu to bezpośrednie cytaty lub parafrazy z oficjalnych dokumentów udostępnionych przez porównywane banki i z ich materiałów prasowych, wyjątek stanowią treści zamieszczone w komórkach z opisem „KOMENTARZ:”, które są dodatkowymi komentarzami specjalistów fundacji RT-ON na temat kluczowych braków w analizowanych dokumentach.

Polityki banków zostały ocenione przez autorów raportu w odniesieniu do założeń programu europejskiego “Fit for 55” („Gotowi na 55”) oraz na bazie samodzielnego zrozumienia całości problemu zmian klimatu i przeciwdziałania im.

W OCENIE POLITYK PRZYJĘTO KLUCZ ZGODNY Z LEGENDĄ:

Ocena poszczególnych zapisów polityk banków:

Dobry zapis polityki, odpowiada na wyzwania związane ze zmianami klimatu i międzynarodowe cele klimatyczne

Umiarkowanie dobry zapis polityki, częściowo odpowiada na wyzwania klimatyczne, ale jest w nim przestrzeń na poprawę

Zły zapis polityki, powinien być znacznie bardziej ambitny, nawet jeśli jego generalny kierunek jest dobry

Bardzo zły zapis polityki lub jego absolutny brak, konieczność dogłębnego zrewidowania założeń i opracowania nowych wytycznych w danym zakresie

Ocena całościowej polityki banku w danym temacie:

Polityka banku oceniona dobrze, zmierza w kierunku zrealizowania międzynarodowych celów klimatycznych i by odpowiedzieć na wyzwania zmian klimatu

Polityka banku oceniona umiarkowanie dobrze, niektóre zapisy powinny być ambitniejsze aby spełnić międzynarodowe cele klimatyczne i by odpowiedzieć na wyzwania zmian klimatu

Polityka banku oceniona źle, większość zapisów powinna być ambitniejsza aby spełnić międzynarodowe cele klimatyczne i by odpowiedzieć na wyzwania zmian klimatu

Polityka banku oceniona krytycznie źle, są znaczące braki w zapisach, które uniemożliwiają spełnienie międzynarodowych celów klimatycznych i by odpowiedzieć na wyzwania zmian klimatu

ZESTAWIENIE POLITYK ENERGETYKA WĘGLOWA

ING Bank Śląski

Nie finansuje nowych elektrowni węglowych. Do końca 2025 r. wygasi dotychczasowe zaangażowania kredytowe udzielone elektrowniom.

Po 2025 r. nie będzie finansować klientów, których działalność jest zależna od węgla energetycznego w stopniu wyższym niż 5%.

BNP Paribas Polska

Nie finansuje nowych elektrowni węglowych. Nie udziela nowego finansowania podmiotom opartym na energii z węgla. Wspiera tylko podmioty aktywnie transformujące.

Nie będzie nawiązywał współpracy z nowymi klientami, których przychód w ponad 25% zależy od działalności związanej z węglem.

Zakończy współpracę z klientami, którzy będą budowali nowe moce węglowe.

Zakończy współpracę z klientami, którzy po 2030 r. będą wykorzystywać węgiel.

Santander

Nie będzie finansować projektów nowych (lub rozbudowy istniejących) elektrowni węglowych, ani związanej z nimi infrastruktury.

Nie będzie finansować nowych klientów posiadających elektrownie węglowe, z wyjątkiem finansowania związanego z OZE.

Zwiększanie przez dotychczasowych klientów zainstalowanej mocy z węgla będzie podlegało dodatkowej analizie.

Od 2030 r. nie będzie finansować, ani świadczyć usług podmiotom, które uzyskują ponad 10% przychodów z energii pozyskiwanej z węgla.

PKO BP

Nie finansuje nowych inwestycji opartych na węglu kamiennym i brunatnym. Stopniowo redukuje dotychczasowe zaangażowanie.

Ogranicza finansowanie na cele ogólne, ale dopuszcza wspieranie inwestycji opartych na węglu, pod warunkiem przeznaczenia środków na modernizację w celu spełnienia wymogów śr.

KOMENTARZ:
Brak terminu zakończenia współpracy z obecnymi klientami, którzy korzystają z węgla.

mBank

Nie finansuje nowych bloków opalanych węglem kamiennym i brunatnym, ani projektów modernizacji, które nie służą istotnej redukcji emisji CO₂.

Nie udziela finansowania spółkom energetycznym posiadającym moce węglowe, jeżeli cel finansowania nie jest zdefiniowany.

Nowi klienci z ponad 50% udziałem węgla w wytwarzanej energii elektrycznej mogą uzyskać finansowanie tylko na projekty OZE.

Finansowanie obecnych klientów, którzy po 2025 r. nadal będą w 50% generować energię z węgla będzie rozważane indywidualnie na najwyższym szczeblu decyzyjnym.

Pekao SA

Nie finansuje nowych inwestycji opartych na węglu kamiennym i brunatnym.

Zaktualizował politykę kredytową, wykreślając z niej zakaz finansowania handlu węglem.

KOMENTARZ:
Brak terminu zakończenia współpracy z obecnymi klientami, którzy korzystają z węgla.

Bank Millennium

Nie wspiera inwestycji w nowe moce węglowe, z wyjątkiem inwestycji redukujących zanieczyszczenie. Finansuje jedynie działania służące odejściu od węgla.

KOMENTARZ:
Brak terminu zakończenia współpracy z obecnymi klientami, którzy korzystają z węgla.

ZESTAWIENIE POLITYK WYDOBYCIE WĘGLA

ING Bank Śląski

Nie finansuje nowych kopalni węgla.

Po 2025 roku nie będzie finansować klientów, których działalność jest bezpośrednio zależna od węgla energetycznego w stopniu wyższym niż 5%.

BNP Paribas
Polska

Nie finansuje kopalni węgla energetycznego.

Zakończy współpracę z klientami, którzy po 2030 roku będą wydobywać węgiel.

Santander

Nie będzie finansować nowych (lub rozbudowy istniejących) kopalni węgla energetycznego, ani związanej z nimi infrastruktury.

Nie będzie finansować nowych klientów prowadzących projekty dot. kopalni węgla, ani nowych klientów prowadzących działalność związaną z wydobyciem węgla.

Od 2030 r. nie będzie finansować ani świadczyć usług podmiotom związanym z wydobyciem węgla energetycznego.

PKO BP

Bank zobowiązał się do redukcji zaangażowania i wyeliminowania ekspozycji na sektor wydobywczy węgla do 2030 roku.

mBank

Nie finansuje nowych kopalni węgla kamiennego i brunatnego, ani projektów rozbudowy istniejących kopalń.

KOMENTARZ:
Brak terminu zakończenia współpracy z obecnymi klientami, którzy wydobywają węgiel.

Pekao SA

Nie finansuje nowych projektów wydobycia węgla kamiennego i brunatnego.

KOMENTARZ:
Brak terminu zakończenia współpracy z obecnymi klientami, którzy wydobywają węgiel.

Bank Millennium

Nie finansuje nowych kopalni węgla.

KOMENTARZ:
Brak terminu zakończenia współpracy z obecnymi klientami, którzy wydobywają węgiel.

ZESTAWIENIE POLITYK GAZ

ING Bank Śląski

Do roku 2040 ograniczy udział finansowania dla branży paliw kopalnych o 19% w odniesieniu do 2019 roku.

BNP Paribas
Polska

Nie finansuje projektów pozyskiwania gazu łupkowego oraz gazu ze złóż w Arktyce. Nie świadczy nowych usług finansowych spółkom specjalizującym się w takich projektach.

KOMENTARZ:
Brak szeroko zakrojonej polityki ograniczającej współpracę z przemysłem gazowym.

Santander

Nie będzie finansować: projektów w Arktyce, wydobywania z piasków bitumicznych i łupków, ani firm dla których poszukiwanie/wydobycie gazu lub ropy w Arktyce stanowi > 30% działalności.

Poszukiwanie złóż, budowa instalacji oraz wydobywanie w obszarach głębinowych, a także rozwój, budowa, rozbudowa instalacji LNG będą podlegały dodatkowej analizie.

KOMENTARZ:
Brak szeroko zakrojonej polityki ograniczającej współpracę z przemysłem gazowym.

PKO BP

Bank przyjął strategię ostrożnego podejścia do branż górnictwa ropy naftowej i gazu czy produkcji chemikaliów, wyrobów chemicznych i wyrobów z gumy.

KOMENTARZ:
Brak szeroko zakrojonej polityki ograniczającej współpracę z przemysłem gazowym.

mBank

Nie finansuje spółek poszukujących i wydobywających gaz łupkowy, ani spółek eksploatujących tereny cenne przyrodniczo lub naruszających regulacje środowiskowe.

KOMENTARZ:
Brak szeroko zakrojonej polityki ograniczającej współpracę z przemysłem gazowym.

Pekao SA

KOMENTARZ:
Brak informacji.

Bank Millennium

KOMENTARZ:
Brak informacji.

ZESTAWIENIE POLITYK ROPA

ING Bank Śląski

Do roku 2040 ograniczy udział finansowania dla branży paliw kopalnych o 19% w odniesieniu do 2019 roku.

BNP Paribas
Polska

Nie finansuje projektów wydobywania ropy ze złóż łupkowych i piasków roponośnych, oraz złóż w Arktyce. Nie świadczy nowych usług finansowych dla firm z takimi projektami.

KOMENTARZ:
Brak szeroko zakrojonej polityki ograniczającej współpracę z przemysłem naftowym.

Santander

Nie będzie finansować: projektów w Arktyce, wydobywania z piasków bitumicznych i łupków, ani firm dla których poszukiwania bądź wydobywanie gazu lub ropy w Arktyce stanowi ponad 30% działalności.

Poszukiwanie złóż, budowa instalacji oraz wydobywanie prowadzone w obszarach głębokich, podobnie jak działalność rafineryjna będą podlegały dodatkowej analizie.

KOMENTARZ:
Brak szeroko zakrojonej polityki ograniczającej współpracę z przemysłem naftowym.

PKO BP

Bank przyjął strategię ostrożnego podejścia do branż górnictwa ropy naftowej i gazu czy produkcji chemikaliów, wyrobów chemicznych i wyrobów z gumy.

KOMENTARZ:
Brak konkretnych celów ograniczenia współpracy z przemysłem naftowym.

mBank

Nie finansuje spółek eksploatujących tereny cenne przyrodniczo (np. Arktyka) lub w rażący sposób naruszających regulacje środowiskowe.

KOMENTARZ:
Brak szeroko zakrojonej polityki ograniczającej współpracę z przemysłem naftowym.

Pekao SA

Bank wspiera stopniowe i uporządkowane przejście na gosp. niskoemisyjną, poprzez ograniczanie finansowania górnictwa węglowego oraz produkcji energii z paliw kopalnych (ropa i węgiel).

KOMENTARZ:
Brak konkretnych celów ograniczenia współpracy z przemysłem naftowym.

Bank Millennium

KOMENTARZ:
Brak informacji.

ZESTAWIENIE POLITYK PODSUMOWANIE

	Energetyka węglowa	Wydobycie węgla	Gaz	Ropa
ING Bank Śląski				
BNP Paribas Polska				
Santander				
PKO BP				
mBank				
Pekao SA				
Bank Millennium				

ŹRÓDŁA

Raport sporządzony przy użyciu danych z oficjalnych dokumentów i informacji prasowych banków, z jednym wyjątkiem dostęp w kwietniu 2022:

ING Bank Śląski S.A.

Deklaracja Ekologiczna 2021 Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A.

LINK: https://www.ing.pl/_files/asset-upload/1508770

BNP Paribas Bank Polska

“BNP Paribas kontynuuje dostosowanie swojego portfela kredytowego do finansowania gospodarki neutralnej klimatycznie do 2050 r.”

LINK: <https://media.bnpparibas.pl/pr/681388/bnp-paribas-kontynuuje-dostosowanie-swojego-portfela-kredytowego-do-finansowania-gospodarki-neutralnej-klimatycznie-do-2050-r>

Santander Bank Polska

Polityka zarządzania ryzykiem społecznym, środowiskowym i zmian klimatycznych (12 maja 2021)

LINK: https://www.santander.pl/_files/asset-upload/1508770

PKO BP

Polityka Finansowania Sektora Energii Wysokoemisyjnej oraz Polityka Finansowania Sektora Chemii, Ropy i Gazu

LINK: <https://www.pkobp.pl/relacje-inwestorskie/esg-w-grupie-pko-banku-polskiego/odpowiedzialnosc-ir>

mBank

Standardy mBanku w zakresie zrównoważonego rozwoju

LINK: https://www.mbank.pl/pdf/relacje-inwestorskie/mbank-sustainability-standards_pl.pdf

Pekao SA

Oświadczenie na temat informacji niefinansowych Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za 2021 rok

LINK: <https://www.pekao.com.pl/dam/jcr:78de73cd-fcaf-4b94-81d7-7d08079e07ba/O%C5%9Bwiadczenie%20o%20danych%20niefinansowych%20Grupy%20Pekao%202021.pdf>

Wypowiedź Wiceprezesa Zarządu Banku opublikowana na oficjalnym twitterze banku, dostęp we wrześniu 2022:

LINK: <https://twitter.com/BankPekaoSA/status/1569615739392299010>

Strategia ESG Banku Pekao S.A. na lata 2021-2024

LINK: <https://www.pekao.com.pl/dam/jcr:2540258a-a7cc-4828-9b8a-d6b557f0ec2e/Strategia%20ESG%20Banku%20Pekao%20SA%202021-2024.pdf>

Bank Millennium S.A.

Polityka klimatyczna

LINK: <https://www.bankmillennium.pl/o-banku/csr/polityka-klimatyczna>

Wybrane infografiki przybliżające założenia programu „Fit for 55” („Gotowi na 55”) i klimatyczno-energetycznej polityki Unii Europejskiej, dostęp we wrześniu 2022:

Jak UE chce zreformować opodatkowanie energii?

LINK: <https://www.consilium.europa.eu/pl/infographics/fit-for-55-energy-taxation/>

Jak UE chce zwiększyć wykorzystanie energii odnawialnej?

LINK: <https://www.consilium.europa.eu/pl/infographics/fit-for-55-how-the-eu-plans-to-boost-renewable-energy/>

Redukcja emisji z transportu, budynków, rolnictwa i odpadów

LINK: <https://www.consilium.europa.eu/pl/infographics/fit-for-55-effort-sharing-regulation/>

Co UE robi względem emisji spoza UE?

LINK: <https://www.consilium.europa.eu/pl/infographics/fit-for-55-cbam-carbon-border-adjustment-mechanism/>

Konektywność infrastruktury energetycznej w UE

LINK: <https://www.consilium.europa.eu/pl/infographics/ten-e-energy-infrastructure/>

Autorzy raportu:

- Pomysł i koordynacja: Patrycja Stefanek
- Opracowanie merytoryczne: Jan Chudzyński
- Projekt graficzny: Gaweł Andrzejewski
- Opracowanie do druku: Daniel Jurczak
- Korekta, legenda i redakcja: Piotr Chmielewski

Raport przygotowany przez fundację „Rozwój Tak – Odkrywki Nie”

